Dosarul nr. 2-18070/2023

2-23126205-12-2-01092023

H O T Ă R Î R E

în numele Legii

23 decembrie 2024 **mun. Chişinău**

Judecătorul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), Igor Pulbere judecînd în procedura cererilor cu valoare redusă cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Apă-Canal Chișinău” către Boris Șirco și Liubovi Șirco privind încasarea în mod solidar a datoriei și cheltuielile de judecată, -

a c o n s t a t a t

La 30 august 2023, SA „Apă-Canal Chişinău” a depus cerere de chemare în judecată către Boris Șirco și Liubovi Șirco, solicitînd încasarea în mod solidar a datoriei în sumă de 23 350,32 lei pentru furnizarea energiei termice în perioada martie 2021 - iunie 2023 și a cheltuielilor de judecată sub forma taxei de stat achitate în mărime de 700,50 lei.

În motivarea cererii, reclamantul a invocat că la data de 01 noiembrie 2004 a încheiat cu pîrîtul Boris Șirco contractul nr. 35-810-62,63 ET privind furnizarea energiei termice în scopul încălzirii apartamentelor și încăperilor locative din cămine. Conform prevederilor pct. 3.1 din contract, furnizorul are obligația să asigure distribuirea energiei termice cu parametrii agentului termic corespunzător regimului de temperatură și hidraulic, iar potrivit pct. 4.7, pîrîtul și-a asumat obligațiunea să achite serviciile prestate pentru luna precedentă pînă la data specificată în factură. Reclamantul a susținut că pîrîții, fiind consumatori ai serviciilor de energie termică, nu au efectuat plățile corespunzătoare, acumulînd o datorie totală de 23 350,32 lei, dintre care 23 144,52 lei pentru furnizarea energiei termice și 205,80 lei pentru serviciile de deservire tehnică a sistemelor de încălzire.

Reclamantul și-a întemeiat pretențiile pe prevederile art. 512, 514, 572, 602, 617, 618, 622, 774, 775, 776, 858 Cod Civil, art. 25 alin. (1) din Legea serviciilor publice de gospodărie comunală nr. 1402/2002, precum și pct. 3 și 10 din Hotărîrea Guvernului nr. 191 din 19.02.2002.

La 27 octombrie 2023, pîrîții Boris Șirco și Liubovi Șirco au depus acțiune reconvențională prin care au contestat integral pretențiile SA „Apă-Canal Chișinău” și au formulat propriile pretenții împotriva reclamantului.

În acțiunea reconvențională, pîrîții au solicitat respingerea integrală a acțiunii principale ca neîntemeiată, invocînd că suma pretinsă de 23 350,32 lei pentru perioada martie 2021 - iunie 2023 nu este probată prin documente justificative. Pîrîții au arătat că reclamantul nu a anexat la cererea sa facturi lunare detaliate, calcule explicite privind consumul de energie termică sau alte documente care să ateste formarea și cuantumul exact al datoriei pretinse.

Pîrîții au solicitat recunoașterea Liubovi Șirco ca pîrît necorespunzător în acțiunea principală, argumentînd că aceasta nu a încheiat niciodată un contract cu SA „Apă-Canal Chișinău" și, prin urmare, nu există un raport juridic direct care să justifice pretențiile înaintate împotriva ei.

Un capăt distinct al acțiunii reconvenționale a vizat constatarea încălcării de către SA „Apă-Canal Chișinău" a prevederilor pct. 3.6 din Contractul nr. 35-810-62,63 ET din 01 noiembrie 2004, conform căruia furnizorul are obligația de a prezenta facturile lunare pentru serviciile prestate. În consecință, pîrîții au solicitat obligarea SA „Apă-Canal Chișinău" să le furnizeze toate facturile pentru perioada în litigiu.

În principal, pîrîții au invocat încălcarea dreptului lor de a consuma energie termică prin intermediul unui contor individual, instalat în conformitate cu hotărîrea Judecătoriei Botanica din 04 octombrie 2011. Pîrîții au susținut că, prin neexecutarea corespunzătoare a acestei hotărîri judecătorești, reclamantul le-a afectat dreptul de a controla consumul și calitatea energiei termice, de a economisi și de a plăti doar pentru serviciile efectiv utilizate.

În final, pîrîții au solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă de cîte 10 000 lei pentru fiecare, cauzat prin încălcarea sistematică a drepturilor lor în calitate de consumatori. Ei au argumentat că reclamantul le-a cauzat suferințe psihice considerabile prin refuzul repetat de a instala contorul individual în apartamentul lor conform hotărîrii judecătorești, prin lipsa de transparență în calcularea și facturarea serviciilor, și prin inițierea nejustificată a acțiunii judiciare pentru încasarea unei datorii neargumentate.

Pîrîții au atras atenția instanței asupra vîrstei lor înaintate (Boris Șirco - 71 ani, Liubovi Șirco - 65 ani), asupra faptului că sunt pensionari cu venituri modeste, și asupra statutului lui Boris Șirco de persoană cu dizabilități de gradul II din anul 1999. Aceste circumstanțe, în opinia pîrîților, au amplificat impactul negativ al acțiunilor reclamantului asupra lor, agravînd suferințele psihice cauzate prin încălcarea sistematică a drepturilor lor și îngreunînd posibilitatea de a achita sumele pretinse nejustificat de reclamant.

În sprijinul pretențiilor formulate, pîrîții au anexat la acțiunea reconvențională copii ale hotărîrilor judecătorești anterioare care au constatat diverse încălcări ale drepturilor lor de către SA „Apă-Canal Chișinău”, extrase din legislația relevantă, corespondență anterioară cu reclamantul și alte documente care susțin poziția lor în litigiu.

Analizînd materialele cauzei prin prisma prevederilor legale aplicabile, instanța ajunge la concluzia că acțiunea principală urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, iar acțiunea reconvențională urmează a fi respinsă de asemenea, pentru următoarele considerente.

În procesul de examinare și soluționare a cauzei, instanța se ghidează de principiile fundamentale ale probațiunii în procedura civilă, așa cum sunt ele stabilite în Codul de procedură civilă. Conform art. 117 alin. (1) și art. 118 alin. (1), probele reprezintă elementele de fapt dobîndite legal care servesc la constatarea circumstanțelor relevante, iar fiecare parte are sarcina de a dovedi circumstanțele pe care le invocă.

În acest context, instanța are responsabilitatea, în conformitate cu art. 121 și art. 122, de a reține spre examinare doar probele pertinente și admisibile, care confirmă, combat ori pun la îndoială existența circumstanțelor importante pentru soluționarea justă a cazului. Aceste probe sunt evaluate în ansamblu, ținînd cont de legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii, așa cum prevede art. 130 alin. (3).

În final, conform art. 239 și art. 240 alin. (1), hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată, bazîndu-se exclusiv pe circumstanțele constatate nemijlocit și pe probele cercetate în ședința de judecată. La deliberare, instanța apreciază probele, determină circumstanțele relevante, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă și admisibilitatea acțiunii, asigurînd astfel o soluționare echitabilă și conformă cu legea a cauzei.

În speță, reclamantul nu a prezentat probe suficiente și concludente care să demonstreze existența și întinderea datoriei pretinse de 23 350,32 lei. Nu au fost anexate la dosar facturi lunare detaliate, calcule explicite privind consumul de energie termică sau alte documente justificative care să ateste formarea acestei datorii.

Instanța reține că între părți există un contract de furnizare a energiei termice încheiat la 01 noiembrie 2004. Conform art. 774 Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Totuși, pentru ca această pretenție să fie întemeiată, creditorul trebuie să demonstreze existența și întinderea obligației debitorului, precum și neexecutarea acesteia.

În cauza de față, reclamantul nu a demonstrat în mod convingător că a furnizat servicii corespunzătoare parametrilor de calitate prevăzuți în contract. Mai mult, există dovezi că reclamantul nu și-a respectat anumite obligații contractuale și legale față de pîrîți, în special în ceea ce privește instalarea unui contor individual de energie termică în apartamentul acestora.

Instanța constată că prin hotărîrea Judecătoriei Botanica din 04 octombrie 2011 în dosarul nr. 3-20/10, rămasă definitivă la 23 februarie 2012 prin decizia Curții de Apel Chișinău, reclamantul a fost obligat să achiziționeze și să instaleze în apartamentul ***** un echipament de măsurare a energiei termice furnizate, în termen de două luni de la intrarea în vigoare a hotărîrii. În considerentele acestei hotărîri, instanța a reținut că, în conformitate cu art. 14 alin. (4) din Legea nr. 1525-XIII din 19 februarie 1998 cu privire la energetică, „pentru consumatorii casnici, cheltuielile legate de procurarea, verificarea metrologică, instalarea, exploatarea, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare a consumului de energie termică se suportă de către furnizor”, iar dispozitivul prevedea în mod clar obligația SA „Apă-Canal Chișinău” de a instala contorul direct în apartamentul pîrîtului.

Executarea acestei hotărîri judecătorești a fost urmărită în cadrul procedurii de executare nr. 020-200r/14, însă reclamantul a instalat contorul în subsolul blocului locativ, și nu în apartamentul pîrîților, așa cum prevedea hotărîrea. Pentru neexecutarea corespunzătoare a hotărîrii judecătorești menționate, prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 06 februarie 2015 în dosarul nr. 2r-3/15, directorul SA „Apă-Canal Chișinău”, Becciev Constantin, a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art. 318 alin. (1) Cod contravențional și sancționat cu amendă în mărime de 50 unități convenționale. Instanța contravențională a reținut că directorul general al SA „Apă-Canal Chișinău” a săvîrșit „contravenția de neexecutare intenționată a hotărîrii instanței de judecată”, stabilind că acesta „din data de 12.04.2012 pînă în prezent nu a executat cerințele documentului executoriu prin instalarea echipamentului de măsurare a energiei termice în ***** ce aparține lui Șirco Boris”.

Ulterior, printr-o nouă hotărîre judecătorească, și anume hotărîrea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 23 februarie 2015 în dosarul nr. 2-348/13, instanța a constatat încălcarea dreptului pîrîtului Boris Șirco de a consuma energie termică prin contor individual și a dispus încasarea din contul SA „Apă-Canal Chișinău” în beneficiul lui Șirco Boris a sumei de 500 lei cu titlu de prejudiciu moral. În motivarea acestei hotărîri, instanța a reținut că „prin prestarea serviciilor de către SA „Apă-Canal Chișinău” fără instalarea echipamentului de evidență a

energiei termice livrate consumatorului Șirco Boris în condițiile obligării prin lege, ultimului i-au fost încălcat dreptul acestuia de a verifica volumul și calitatea exactă a energiei termice și drept rezultat cauzate suferințe și frustrări psihice, manifestate prin stare de retrăiri și incomoditate".

Neinstalarea contorului individual de energie termică în apartamentul pîrîților, contrar prevederilor hotărîrii judecătorești, reprezintă o încălcare gravă care pune sub semnul întrebării corectitudinea calculului datoriei pretinse. În lipsa unui contor individual în apartamentul pîrîților, reclamantul nu poate demonstra cu exactitate cantitatea de energie termică furnizată și consumată efectiv, ceea ce face ca datoria pretinsă să fie incertă și contestabilă. Conform principiului juridic nimeni nu poate invoca în favoarea sa propria culpă, reclamantul nu poate solicita încasarea unei datorii a cărei cuantificare exactă este împiedicată de propria sa nerespectare a unei hotărîri judecătorești.

Un alt aspect analizat de instanță este pretenția pîrîților din acțiunea reconvențională privind recunoașterea Liubovi Șirco ca pîrît necorespunzător. Deși contractul nr. 35-810-62,63 ET din 01 noiembrie 2004 a fost semnat formal doar de Boris Șirco, instanța reține că Liubovi Șirco locuiește în același apartament și a participat activ în litigiile anterioare împotriva reclamantului. Din analiza materialelor dosarului rezultă că în litigiile precedente, Liubovi Șirco a avut calitate procesuală activă, acționînd împreună cu Boris Șirco pentru apărarea drepturilor lor în raport cu reclamantul.

În acest context, deși Liubovi Șirco ar putea avea anumite obligații în calitate de beneficiar al serviciilor furnizate, reclamantul nu a individualizat în mod specific temeiul și întinderea acestor obligații. SA „Apă-Canal Chișinău" s-a limitat la a solicita încasarea solidară a sumelor pretinse fără a prezenta dovezi concludente care să justifice această solidaritate. Această omisiune constituie un motiv suplimentar pentru care acțiunea principală nu poate fi admisă, însă nu poate conduce la admiterea pretenției din acțiunea reconvențională privind declararea Liubovi Șirco ca pîrît necorespunzător, întrucît respingerea acțiunii principale în ansamblu face inutilă pronunțarea asupra acestui aspect specific.

Referitor la lipsa de transparență invocată de pîrîți, instanța constată că aceasta este confirmată de hotărîrile judecătorești anterioare care obligau SA „Apă-Canal Chișinău" să furnizeze informațiile solicitate. Astfel, prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 24 iunie 2010, a fost constatată încălcarea dreptului la informație și s-a dispus încasarea a cîte 100 lei pentru fiecare pîrît cu titlu de prejudiciu moral. Ulterior, prin decizia Curții Supreme de

Justiție din 25 iunie 2014 în dosarul nr. 2ra-1531/14, a fost majorată suma prejudiciului moral de la 5 lei la 500 lei pentru fiecare pîrît, instanța reținînd că „suma de 5 lei cu titlul de prejudiciu moral este neadecvată, nerezonabilă și nu va da o evaluare pertinentă daunelor compensatoare, nefiind în corespundere cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice suportate de către recurenți".

De asemenea, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015 în dosarul nr. 2a-1342/15, s-a constatat încălcarea de către SA „Apă-Canal Chișinău" a drepturilor pîrîților în calitate de consumatori, prin refuzul nejustificat de a desigila contorul de apă pentru verificare metrologică, și s-a dispus încasarea a cîte 1 000 lei pentru fiecare pîrît cu titlu de prejudiciu moral.

Aceste hotărîri judecătorești demonstrează conduită sistematică din partea reclamantului caracterizată prin lipsa de transparență și nerespectarea drepturilor pîrîților în calitate de consumatori, ceea ce pune sub semnul întrebării buna-credință a reclamantului în solicitarea încasării datoriei pretinse.

În ceea ce privește acțiunea reconvențională, instanța constată că aceasta nu poate fi admisă din următoarele considerente. Deși pîrîții invocă încălcarea drepturilor lor de către reclamant, aceștia au beneficiat deja de protecție juridică prin hotărîrile judecătorești anterioare menționate. Prin aceste hotărîri, instanțele au constatat deja încălcarea dreptului pîrîților la contorizare individuală a energiei termice și la informație, și au dispus încasarea de despăgubiri morale.

Principiul autorității de lucru judecat împiedică reexaminarea unor pretinderi care au fost deja soluționate prin hotărîri judecătorești definitive. Conform art. 169 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, judecătorul refuză să primească cererea de chemare în judecată dacă în litigiul dintre aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri, s-a emis o hotărîre judecătorească rămasă irevocabilă. Prin analogie, acest principiu se aplică și la examinarea acțiunii reconvenționale.

În ceea ce privește cererea de încasare a prejudiciului moral în sumă de 10 000 lei pentru fiecare pîrît, instanța este chemată să interpreteze și să aplice dispozițiile art. 2036 și 2037 din Codul Civil prin prisma particularităților prezentei cauze.

Legiuitorul a prevăzut în art. 2036 alin. (1) Cod Civil un principiu general conform căruia instanța de judecată poate obliga autorul faptei ilicite la repararea prejudiciului moral prin plata de despăgubiri bănești. Această prevedere instituie un remediu eficient pentru prejudiciile

nepatrimoniale, care nu pot fi cuantificate în baza unor criterii obiective, dar care afectează sfera valorilor personale ale individului.

Important pentru prezenta cauză este dispoziția art. 2036 alin. (4), care consacră conceptul de „satisfacție echitabilă” în dreptul civil. Această normă stabilește că „simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar cînd aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat și persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit”.

Interpretînd această prevedere, instanța constată că legiuitorul a instituit un mecanism juridic prin care, în anumite circumstanțe, însăși recunoașterea judiciară a încălcării dreptului poate constitui o formă adecvată de reparație morală. Această abordare se întemeiază pe prezumția că, în anumite situații, valoarea nepatrimonială a recunoașterii oficiale a încălcării depășește valoarea compensației bănești.

Aplicînd această interpretare la cazul concret, instanța apreciază că respingerea integrală a acțiunii principale constituie o formă de „satisfacție echitabilă” pentru pîrîți. Prin hotărîrea judecătorească de respingere a pretențiilor reclamantului, se recunoaște implicit nelegalitatea pretențiilor înaintate împotriva pîrîților și se restabilește echilibrul juridic tulburat prin înaintarea acțiunii neîntemeiate. Această formă de reparație corespunde naturii dreptului încălcat și oferă pîrîților o valoare nepatrimonială care compensează în mod adecvat prejudiciul moral potențial suferit.

Cu privire la cuantificarea despăgubirilor pentru prejudiciul moral, art. 2037 alin. (1) Cod Civil stabilește trei criterii fundamentale: caracterul și gravitatea prejudiciului moral, gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, și măsura în care despăgubirea poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Aceste criterii sunt complementare și trebuie analizate în ansamblu pentru a determina o compensație justă.

Alin. (2) al aceluiași articol dezvoltă primul criteriu, precizînd că la aprecierea caracterului și gravității prejudiciului moral, instanța trebuie să ia în considerare circumstanțele cauzării prejudiciului, restrîngerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Important deosebită pentru prezenta cauză este prevederea alin. (3), care instituie principiul proporționalității și coerenței jurisprudențiale în materia prejudiciului moral: „la determinarea

despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului".

Analizînd prezenta cauză prin prisma acestor criterii legale, instanța constată următoarele:

În ceea ce privește caracterul și gravitatea prejudiciului moral, pîrîții nu au adus dovezi concrete care să demonstreze suferințe psihice de o asemenea intensitate încît să justifice acordarea sumei de 10 000 lei pentru fiecare. Deși statutul lor de pensionari și situația specială a lui Boris Șirco ca persoană cu dizabilități de gradul II reprezintă factori relevanți conform art. 2037 alin. (2), aceste circumstanțe nu sunt suficiente pentru a demonstra existența unui prejudiciu moral de intensitatea pretinsă.

Referitor la principiul proporționalității și coerenței jurisprudențiale prevăzut de art. 2037 alin. (3), instanța observă că în cauzele anterioare dintre aceleași părți, pentru încălcări similare ale drepturilor pîrîților, instanțele au acordat despăgubiri morale în cuantum semnificativ mai redus decît suma solicitată în prezenta cauză (500 lei, respectiv 1 000 lei).

În concluzie, instanța apreciază că, în lumina interpretării sistematice a art. 2036 și 2037 Cod Civil, respingerea acțiunii principale constituie o satisfacție echitabilă adecvată pentru pîrîți, în conformitate cu art. 2036 alin. (4), iar acordarea unei despăgubiri bănești suplimentare nu se justifică în circumstanțele cauzei.

În conformitate cu prevederile art. art. 94, 238-241, 276^2 -276^4 Cod de procedură civilă, judecătorul, -

h o t ă r ă ş t e

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Apă-Canal Chișinău" către Boris Șirco și Liubovi Șirco, privind încasarea în mod solidar a datoriei și cheltuielile de judecată.

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea reconvențională înaintată de Boris Șirco și Liubovi Șirco către SA „Apă-Canal Chișinău", privind constatarea încălcării clauzelor contractuale și încasarea prejudiciului moral.

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Judecător **Igor Pulbere**

Notă: În conformitate cu art. 236 alin. (7) Cod de procedură civilă, potrivit prevederilor p. 1.3 din Dispoziția nr. 23 din 05 aprilie 2024 cu privire la delegarea împuternicirilor vicepreședintelor Judecătoriei Chișinău, în legătură cu faptul că, judecătorul Igor Pulbere este în imposibilitatea obiectivă de a semna hotărîrea motivată, textul integral al hotărîrii este semnat de vicepreședinte interimar al Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) Serghei Dimitriu.

Vicepreședinte interimar
al Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) Serghei Dimitriu